

Til veterinærcheferne i fødevareregionerne

31.05.2005

SENDT SOM E-MAIL

J.nr.: 2005-20-293-00216/ SKPE

Meddelelse om skærpelse af transportegnethedsvurderingen af dyr på samlesteder og ved udførsel

Justitsministeriet har i brev af 21. december 2004 anmodet Fødevarestyrelsen om generelt at skærpe vurderingen af dyrs transportegnethed. Justitsministeriet mener, at dette vil være i overensstemmelse med såvel transportdirektiv¹ som transportforordning², under forudsætning af at formålet med skærpelsen er at sikre dyrs velfærd, at skærpelsen er proportional i forhold til dette mål, samt at den er egnet til at sikre målet.

Ved vurderingen af om det enkelte dyr er transportegnet, skal det især tillægges yderligere vægt, 1) om forsendelsen indebærer omlæsning af dyret, 2) om der er tale om et udsætterdyr, der må antages at være i en tilstand, som gør det mindre robust til at modstå den påvirkning, som en længere forsendelse indebærer, og 3) om særlige vejrforhold gør sig gældende. 4) Endvidere skal den tvivl, der kan opstå, når et dyr befinder sig i grænseområdet mellem at blive anset for at være transportegnet eller ej, komme dyret til gode.

Fødevarestyrelsen har derfor d. 9. februar 2005 afholdt en temadag med det formål fortsat at sikre en ensartet og yderligere skærpet vurdering af dyrs transportegnethed i de forskellige fødevareregioner. Temadagen er fulgt op med en drøftelse ved et veterinærchefmøde d. 22. februar 2005. Der afholdtes en opfølgende temadag d. 11. maj 2005 med deltagelse af fødevareregionerne, hvor den oprindelige meddelelse af 25. februar 2005 blev evalueret. Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at skærpelsen af vurderingen af det enkelte dyrs transportegnethed skal ses i relation til følgende retningslinjer:

1. Generelle forhold

¹ Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport og om ændring af direktiv 90/425/EØF og 91/496/EØF (med senere ændringer)

² Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter og om ændring af direktiv 64/432/EØF og 93/119/EF og forordning (EF) nr. 1255/97.

Embedsdyrlægen skal i forbindelse med sin vurdering foretage en fagligt forsvarlig frem-skrivning af dyrenes sandsynlige transportegnethed helt frem til og med den samlede forsen-delses afslutning. Der tages i denne sammenhæng hensyn til forsendelsens detaljerede forløb (inkl. omlæsninger), herunder bedømmes det, om en tidligere overstået transport har gjort dy-ret uegnet til den påtænkte forsendelse f.eks. som følge af en forringelse i dyrets almenbefin-dende samt ekstra forringelse i dyrets almenbefindende, som må påregnes i relation til forsen-delser, der omfatter omlæsning. Tvivl om dyrs transportegnethed skal altid komme dyret til gode.

Udsætterdyr udgør i denne sammenhæng en særlig fokusgruppe, idet disse dyrs konstitution tilsiger, at de med stor sandsynlighed kan forudses at ville opleve en hurtigere og mere mar-kant forringelse i deres transportegnethed under den påtænkte forsendelse sammenlignet med andre dyr. Udsætterdyr har ofte haft et opslidende og belastende produktionsforløb. Dyrene er ofte fysiologisk nedslidte og mindre motorisk aktive end andre artsfæller og har derfor et sva-gere og mere sårbart bevægeapparat, der gør dem mindre robuste til at modstå belastninger, som de udsættes for under transport. Transport, aflæsning, ophold på for dyret ukendte lokali-teter (samlesteder, markeder), sammenblanding med andre dyr og pålæsning er fysisk kræ-vende og psykisk stressende for dyret. Hvis ikke dyret har en vis robusthed, er der risiko for, at det ikke vil kunne tåle en sådan samlet belastning.

2. Specifikke forhold

Af specifikke forhold kan nævnes - uden at der er tale om en udtømmende liste – følgende:

Bevægeapparat

Vurdering: Bevægeapparatets tilstand indgår i en helhedsvurdering af dyrs transportegnethed, ligesom der foretages en specifik bedømmelse af lokaliserede lidelser, såsom halthed.

Efter yderligere skærpelse: Dyr med fejlstilling af lemmer (e.g. understilling, dyr med krum-me ben som status efter ankylosering), gangbesvær (herunder status efter sprængt yverliga-ment), forsigtig gang, stikkende gang, trippen og støttehaltheder (f.eks. som følge af hase-trykninger, betændelse i led, seneskeder og slimsække og lange klove) med resulterende hæmmet bevægelsesmønster skal anses for at være uegnede til den påtænkte forsendelse. Ved bedømmelsen skal eventuelle sekundære træk, e.g. muskelatrofi, opfattes som en skærpnde omstændighed. For at differentiere om en halthed er forbigående, f.eks. at ”benet sover”, iso-leres dyret i en enkeltboks eller opstaldes separat, hvorved embedsdyrlægen kan observere det i fornødent omfang. Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at det ikke skal være en mulighed at lade dyr klovbeskære på et samlested, da dette belaster dyret yderligere, dels i kraft af håndte-ring, dels fordi benstillingen herved pludselig ændres.

De pågældende dyr skal afhængig af deres tilstand enten aflives på stedet (nødslagting eller destruktion) eller transporteres på et velstrøet leje til slagting på et slagteri indenfor en radius af ca. 30 km adskilt fra andre dyr ledsaget af slagteattest. Dyr, der ledsages af slagteattest, må

kun læsses af, når embedsdyrlægen er til stede og skal slagtes samme dag. Hvis ikke dyrene slagtes straks efter aflæsning på slagteriet, skal de opstaldes isoleret fra andre dyr. Ved vurdering af dyrets tilstand skal enhver tvivl komme dyret til gode.

Motivation: Transport er en ganske uvant og belastende situation for dyr. At holde balancen ved de konstante rystelser og ændringer i bevægelsesretning, som forekommer ved transport, stiller store krav til et velfungerende bevægeapparat (muskler, led, ledbånd, sener, ligamenter m.v.) og nervesystem. Generelt vil det være afgørende vigtigt for et dyrs velfærd under transport, at det har normal benstilling, kan rejse og lægge sig efter forgodtbefindende og i det hele taget frit vælge sin positur (stående/liggende) uden at være begrænset af manglede kræfter, smerte eller ubehag. Ellers vil et dyr med et ikke-optimalt fungerende bevægeapparat i mange tilfælde lettere kunne komme til skade som følge af transportens karakter eller andre dyrs påvirkning af dette (e.g. tråd, spark, bid, fastklemmen).

Blødøre

Vurdering: Embedsdyrlægen foretager en helhedsvurdering af transportegnethed med udgangspunkt i lidelsens omfang og udviklingstrin.

Efter yderligere skærpelse: Svin med blødøre (othæmatom) er uegnede til den påtænkte forsendelse, med mindre tilstanden er ude over resorptionsfasen og med overvejende sandsynlighed er irreversibel.

De pågældende dyr skal afhængig af deres tilstand enten aflives på stedet (nødslagting eller destruktion) eller transporteres på et velstrøet leje til slagting på et slagteri indenfor en radius af ca. 30 km adskilt fra andre dyr ledsaget af slagteattest. Dyr, der ledsages af slagteattest, må kun læsses af, når embedsdyrlægen er til stede og skal slagtes samme dag. Hvis ikke dyrene slagtes straks efter aflæsning på slagteriet, skal de opstaldes isoleret fra andre dyr. Ved vurdering af dyrets tilstand skal enhver tvivl komme dyret til gode.

Motivation: Blødøre er en tilstand, som skyldes overrivning af blodkar i deres passage gennem ørets bruskdannelser. Hos svin ses tilstanden ofte i relation til forudgående mellemørebetændelse. Den afstedkomne blødning kan antage en anseeligt omfang (op til ca. 20-30 cm i diameter) og ophører ofte først, når trykket er blevet tilstrækkeligt højt. Tilstanden, som med overvejende sandsynlighed er smertefuld, er tilbøjelig til at recidivere, navnlig fordi et forstørret og hængende blødøre vil provokere hovedrysten, men også fordi det er særligt udsat for at blive traumatiseret af andre dyr under den påtænkte forsendelse. Herudover kan tilstanden nedsætte dyrets orienteringsevne og derved kompromittere dets mulighed for at klare en forsendelse, der omfatter omlæsninger.

Brok

Vurdering: Embedsdyrlægen foretager en helhedsvurdering af transportegnethed under hensyntagen til dyrets almenbefindende og brokkets lokalisation, udseende og størrelse.

Efter yderligere skærpelse: Svin med navlebrok, som er større end ca. 15 cm i diameter, er uegnede til den påtænkte forsendelse.

De pågældende dyr skal afhængig af deres tilstand enten aflives på stedet (nødslagtning eller destruktion) eller transporteres på et velstrøet leje til slagtning på et nærliggende slagteri adskilt fra andre dyr ledsaget af slagteattest. Dyr, der ledsages af slagteattest, må kun læsses af, når embedsdyrlægen er til stede og skal slagtes samme dag. Hvis ikke dyrene slagtes straks efter aflæsning på slagteriet, skal de opstaldes isoleret fra andre dyr. Ved vurdering af dyrets tilstand skal enhver tvivl komme dyret til gode.

Motivation: Svin med navlebrok af en vis størrelse er meget udsatte for, at andre dyr tilføjer det smertefulde, traumatiske skader under den påtænkte forsendelse, fordi forholdene under transport er karakteriseret ved sammenblanding af dyr med uforudsigelige bevægelsesmønstre i uvante omgivelser og under begrænsede pladsforhold.

Bylder

Vurdering: Embedsdyrlægen foretager en helhedsvurdering af transportegnethed med udgangspunkt i lidelsens karakter og omfang.

Efter yderligere skærpelse: Dyr med abscesser (bylder), er uegnede til den påtænkte forsendelse, såfremt de er til gene for dyret, f.eks. i relation til smertepåvirkning, bevægelse og orienteringsevne, eller fordi der er overhængende fare for, at de rumperer (sprænger) som følge af beskadigelse undervejs.

De pågældende dyr skal afhængig af deres tilstand enten aflives på stedet (nødslagtning eller destruktion) eller transporteres på et velstrøet leje til slagtning på et nærliggende slagteri adskilt fra andre dyr ledsaget af slagteattest. Dyr, der ledsages af slagteattest, må kun læsses af, når embedsdyrlægen er til stede og skal slagtes samme dag. Hvis ikke dyrene slagtes straks efter aflæsning på slagteriet, skal de opstaldes isoleret fra andre dyr. Ved vurdering af dyrets tilstand skal enhver tvivl komme dyret til gode.

Motivation: Der er stor risiko for, at superficielle (overfladiske) bylder rumperer under den påtænkte forsendelse som følge af traumatisk beskadigelse, ligesom der i visse situationer kan fremprovokeres en smertepåvirkning af dyr med bylder.

Foderstand

Vurdering: Foderstand (huld) indgår i en helhedsvurdering af dyrs transportegnethed.

Efter yderligere skærpelse: Magre dyr, dog undtaget magre svin med fuldstændig upåvirket almenbefindende, og meget fede svin anses generelt ikke for at være egnede til den påtænkte forsendelse. Magre svin, som skønnes egnede til den påtænkte forsendelse, skal transporteres i grupper af størrelsesmæssigt ensartede dyr. Dyr anses for at være af forskellig størrelse, når det mindre dyrs vægt er under 40% af det større dyrs vægt.

Afmagrede kreaturer (huldkarakter 1) har ikke noget fedtlag, meget fremtrædende ribben, tværtappe, torntappe og bækkenkrogler samt et indfaldent halerodsparti og atrofisk lårmuskulatur³.

Magre kreaturer (huldkarakter 2) har skarp rygrad, fremtrædende ribben, synlige tværtappe, markerede bækkenkrogler og intet fedtlag omkring haleroden⁴.

Et afmagret svin (huldkarakter 1) har indfaldent haleparti uden fedtlag⁵ og markant fremtrædende skulderblad, rygrad, ribben og hofteben⁶.

Et magert svin (huldkarakter 2) karakteriseres ved at have synlige hofteben og rygrad.

Et meget fedt svin (huldkarakter 5) er synligt besværet af sin overvægt, bevægelsehæmmet og i dårlig kondition, så det let bliver forpustet og halser.

De pågældende dyr skal afhængig af deres tilstand enten aflives på stedet (nødslagting eller destruktion) eller transporteres på et velstrøet leje til slagting på et slagteri indenfor en radius af ca. 30 km adskilt fra andre dyr ledsaget af slagteattest. Dyr, der ledsages af slagteattest, må kun læsses af, når embedsdyrlægen er til stede og skal slagtes samme dag. Hvis ikke dyrene slagtes straks efter aflæsning på slagteriet, skal de opstaldes isoleret fra andre dyr. Ved vurdering af dyrets tilstand skal enhver tvivl komme dyret til gode.

Motivation: Ekstremt afmagrede (kakektiske/huldkarakter: 0), afmagrede og magre dyr har generelt ingen modstandskraft. Hos et afmagret dyr er vægttabet blevet sygeligt. Dyrene vil dels hurtigt blive afkræftede og udmattede, hvorved deres almenbefindende yderligere forringes, dels vil de blive udsat for at lide smerte, overlast eller komme til skade ved samkvem eller konkurrence med andre dyr. I sådanne situationer risikerer de bl.a. at blive trampet ned.

For meget fede svin gør det sig gældende, at den sygelige overvægt fysisk hæmmer deres bevægelsesmønstre. Det er afgørende vigtigt for et dyrs velfærd under transport, at det kan bevæge sig rundt, rejse og lægge sig efter forgodtbefindende og i det hele taget frit vælge sin positur (stående vs. liggende) uden at være begrænset af manglede kræfter eller ubehag. Ellers vil det være meget udsat for at kunne komme til skade som følge af transportens karakter eller andre dyrs påvirkning af dette (e.g. tråd, spark, bid, fastklemmen). Herudover vil meget fede svin potentielt være særligt udsatte for varmt vejr under transport, da deres stofskifte betinger, at de har større behov for at kunne afgive varme end andre svin, jf. afsnittet om klima.

³ Troels Kristensen, Beretning nr. 615, Statens Husdyrbrugsforsøg, 1986.

⁴ Huldvurdering af malkekøer. Vejledning. Dansk Kvæg. Landbrugets Rådgivningscenter, 2001.

⁵ Lis Eriksen, Klinisk Undersøgelsesmetodik og Journalskrivning. DSR Forlag, Landbohøjskolen, København, 1991.

⁶ Skuldarsårmanual, 1. version, Landsudvalget for Svin og Danske Slagterier, 2005.

Halebid

Vurdering: Embedsdyrlægen foretager en helhedsvurdering af transportegnethed med udgangspunkt i lidelsens karakter og omfang.

Efter yderligere skærpelse: Dyr med åbne halebidssår, i.e. sår som ikke er tørre og under afhealing med granulationsvævsdannelse, er uegnede til den påtænkte forsendelse, uanset at dyrets almenbefindende er godt.

De pågældende dyr skal afhængig af deres tilstand enten aflives på stedet (nødslagning eller destruktion) eller transporteres på et velstrøet leje til slagting på et nærliggende slagteri adskilt fra andre dyr ledsaget af slagteattest. Dyr, der ledsages af slagteattest, må kun læsses af, når embedsdyrlægen er til stede og skal slagtes samme dag. Hvis ikke dyrene slagtes straks efter aflæsning på slagteriet, skal de opstaldes isoleret fra andre dyr. Ved vurdering af dyrets tilstand skal enhver tvivl komme dyret til gode.

Motivation: Der er stor risiko for at åbne sår forværres under den påtænkte forsendelse som følge af traumatisk beskadigelse og navnlig kannibalisme, ligesom der er risiko for en smertepåvirkning af dyret i disse situationer, jf. afsnittet om sår.

Højdrægtige dyr

Der henvises til Fødevarerdirektoratets meddelelse af 1. juli 2004 om forbud mod transport samt slagting og aflivning af højdrægtige produktionsdyr og heste (j.nr. 2004-20-293-00110).

Klima

Vurdering: Embedsdyrlægen foretager en helhedsvurdering af transportegnethed med særlig fokus på dyrenes almenbefindende. Navnlig forholdene for svin i varmt vejr udgør et problem i denne sammenhæng. De pågældende dyr isoleres i enkeltbokse og synes af embedsdyrlægen mindst én ekstra gang inden den påtænkte forsendelse.

Efter yderligere skærpelse: Såvel enkeltdyr som læs af dyr med symptomer på ”varme-stress” (hedeslag), herunder navnlig svin, hvor det skønnes at tilstanden er forbigående, vurderes af embedsdyrlægen senest 1 time efter ankomsten til samlested/marked. Hvis dyrene stadig er påvirket af ”varme-stress”, er de ikke egnede til den påtænkte forsendelse. Ved forsendelser i såvel ekstremt varmt vejr som i frostvejr skal der træffes de nødvendige forholdsregler for at sikre dyrenes velfærd undervejs, hvilket bl.a. omfatter forhold vedrørende lastetæthed, indvendig højde, ventilation, samt uanset perioder med frost, konstant og direkte adgang til drikkevand for svin. Afhængig af omstændighederne kan arealet per dyr øges med 20% eller efter behov på grund af vejrforholdene og forsendelsens varighed, ligesom det kan blive nødvendigt at aflyse forsendelsen i ekstreme situationer. I transportørens planlægning af transporter kan langtidsvejrudsigter være et nyttigt redskab.

De pågældende dyr skal afhængig af deres tilstand enten aflives på stedet (nødslagtning eller destruktion) eller transporteres på et velstrøet leje til slagtning på et slagteri indenfor en radius af ca. 30 km adskilt fra andre dyr ledsaget af slagteattest. Dyr, der ledsages af slagteattest, må kun læsses af, når embedsdyrlægen er til stede og skal slagtes samme dag. Hvis ikke dyrene slagtes straks efter aflæsning på slagteriet, skal de opstaldes isoleret fra andre dyr. Ved vurdering af dyrets tilstand skal enhver tvivl komme dyret til gode.

Motivation: Dyr holder deres kropstemperatur konstant i den termoneutrale zone, men ved højere temperaturer øges dyrets behov for varmeafgivelse⁷. Kropstemperaturen stiger, hvis varmeafgivelsen ikke er tilstrækkelig (hypertermi/"varme-stress"). Ved transport af svin vil det være en væsentlig udfordring at forhindre, at den øvre kritiske temperatur (øverste grænse for den termoneutrale zone) overskrides. Sammen med temperatur er relativ luftfugtighed afgørende for svins mulighed for at afgive varme. Kombinationen af høj temperatur og høj luftfugtighed er meget hæmmende for varmeafgivelse og vil derfor være særlig kritisk for svin. Den termoneutrale zone defineres som det temperaturinterval, inden for hvilket dyrets varmeproduktion og -afgivelse er mindst. F.eks. er den termoneutrale zone for svin ca. 10-32°C, dog afhængig af aldersgruppe, fugtighed, ventilation og forsendelsens længde. Der henvises i øvrigt til Fødevaredirektoratets brev af 3. juli 2003 vedr. transport af dyr i varmt vejr.

Prolaps

Nye regler ifølge transportforordningen⁸:

Dyr med en prolaps betragtes ikke som egnede til transport, hvilket er nævnt i transportforordningens bilag I, kapitel II, pkt. 2 litra b.

De pågældende dyr skal aflives på stedet.

Rettet nov. 2007 af INLO.

Separat transport ("sygetransport")

Vurdering: Embedsdyrlægen foretager en helhedsvurdering af dyrs transportegnethed, hvorunder der kan opstilles særlige betingelser for forsendelsens gennemførelse. Nogle dyr erklæres i dag for egnede til den påtænkte forsendelse under forudsætning af, at de transporteres i velstrøede bokse adskilt fra andre dyr.

Efter yderligere skærpe: Som udgangspunkt anses dyr ikke som egnede til den påtænkte forsendelse, hvis denne skal foregå som adskilt sygetransport og principielt ikke kan foretages i fællesbokse med sammenlignelige dyr. De pågældende dyr skal afhængig af deres tilstand enten aflives på stedet (nødslagtning eller destruktion) eller transporteres på et velstrøet leje til slagtning på et nærliggende slagteri adskilt fra andre dyr ledsaget af slagteattest. Dyr, der ledsages af slagteattest, må kun læsses af, når embedsdyrlægen er til stede og skal slagtes

⁷ Opinion of the Scientific Panel on Animal Health and Welfare on a request from the Commission related to the Standards for the microclimate inside animal road transport vehicles, The EFSA Journal (2004), 122, 1-25.

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og derved forbundne aktiviteter og om ændring af direktiv 64/432/EØF og 93/119/EF og forordning (EF) nr. 1255/97.

samme dag. Hvis ikke dyrene slagtes straks efter aflæsning på slagteriet, skal de opstaldes isoleret fra andre dyr. Ved vurdering af dyrets tilstand skal enhver tvivl komme dyret til gode.

Motivation:

Dyr, der ikke fra begyndelsen har et vist overskud til at modstå den belastning, som den påtænkte forsendelse indebærer, er uegnede hertil, eftersom sådanne dyr er særligt udsatte for at få forværret evt. lokaliserede svagheder i særdeleshed og deres almenbefindende i almindelighed.

Skuldarsår

Der henvises til Fødevarerdirektoratets meddelelse af 20. november 2003 vedrørende skuldarsår hos søer (j.nr. 2003-20-293-00030). Såfremt embedsdyrlægen er fuldstændig overbevist om, at et afhelet skuldarsår har været af grad 3 eller 4, bør der ageres. I sådanne tilfælde kan politiet tilkaldes. Politiet kan så afgøre om, hvorvidt der ved obduktion skal tilvejebringes bevismateriale.

Stress

Vurdering: Embedsdyrlægen foretager en helhedsvurdering af transportegnethed med særlig opmærksomhed på dyrenes almenbefindende. Søer udgør et særligt problem i denne sammenhæng ("stress-søer"). Sådanne søer isoleres i enkeltbokse og synes af embedsdyrlægen mindst én ekstra gang inden den påtænkte forsendelse.

Efter yderligere skærpelse: "Stress-søer" er som udgangspunkt uegnede til den påtænkte forsendelse. Dog kan søer med lettere grader af stress, hvor det skønnes, at tilstanden er forbigående, vurderes af embedsdyrlægen senest 1 time efter ankomsten til samlested/marked. Med mindre dyrene herefter er fuldstændig normale og symptomfri med upåvirket almenbefindende, er de ikke egnede til den påtænkte forsendelse.

Som en generel regel skal de pågældende dyr straks aflives på stedet (nødslagting eller destruktion). Kun søer med lettere grader af stress kan afvente bedømmelse indenfor 1 time. Ved vurdering af dyrets tilstand skal enhver tvivl komme dyret til gode.

Motivation: Søer har tendens til at slås indbyrdes under transport, og den stress, som søerne påvirkes af, medvirker til, at de kan ankomme pustende, rystende, karakteristisk skrigende og med kredsløbsforstyrrelser på bug og lemmer samt muskelsitren, evt. som tegn på muskeldegeneration. Efter 1 times forløb er søer med lettere grader af stress ofte faldet til ro, hvorefter en endelig bedømmelse kan foretages. Vedvarende tilstedeværelse af eller genopblussen af stress-tilstanden vil indikere, at problemet med stor sandsynlighed vil fortsætte eller genopstå under den påtænkte forsendelse.

Sår

Vurdering: Embedsdyrlægen foretager en helhedsvurdering af transportegnethed med udgangspunkt i lidelsens karakter og omfang.

Efter yderligere skærpelse: Dyr med større (> 3 cm i diameter) åbne sår, i.e. sår som ikke er tørre og under afheling med granulationsvævsdannelse, er uegnede til den påtænkte forsendelse, uanset at dyrets almenbefindende er godt. Hos svin omfatter dette bl.a. ørebids-, brok- og vulvasår samt status efter afrevne biklovkapsler. Embedsdyrlægen kan foretage en fagligt forsvarlig justering af ovennævnte skelnen mellem størrelse af sår under skyldig hensyntagen til dyrets art, størrelse samt sårets placering.

De pågældende dyr skal afhængig af deres tilstand enten aflives på stedet (nødslagtning eller destruktion) eller transporteres på et velstrøet leje til slagtning på et nærliggende slagteri adskilt fra andre dyr ledsaget af slagteattest. Dyr, der ledsages af slagteattest, må kun læsses af, når embedsdyrlægen er til stede og skal slagtes samme dag. Hvis ikke dyrene slagtes straks efter aflæsning på slagteriet, skal de opstaldes isoleret fra andre dyr. Ved vurdering af dyrets tilstand skal enhver tvivl komme dyret til gode.

Motivation: Der er stor risiko for, at åbne sår forværres under den påtænkte forsendelse som følge af traumatisk beskadigelse og kannibalisme, ligesom der er risiko for en smertepåvirkning af dyret i disse situationer.

Yver

Vurdering: Embedsdyrlægen foretager en helhedsvurdering af lakterende dyrs transportegnethed. Der er krav om, at lakterende dyr, uanset om det er levedyr eller slagtedy, skal malkes efter behov, dog senest 8 timer efter ankomsten til et samlested, marked eller slagteri. Ved ophold på over 8 timer skal de malkes med intervaller på 12-14 timer. Under forsendelse skal køer, som er i malkeperioden, malkes med mellemrum på ca. 12 timer, men højst 15 timer.

Efter yderligere skærpelse: Dyr med hårdt spændte og ømme yvere skal kræves malket umiddelbart inden den påtænkte forsendelse fra samlested eller marked, hvad enten det skal foregå med hånd eller malkemaskine; for søer gør det sig gældende, at de ikke er malkbare. Særlig opmærksomhed bør rettes mod en grundig individuel vurdering af søer, navnlig i perioden op til en uge efter fravæning.

Såfremt de pågældende dyr ikke kan blive malket, skal de afhængig af deres tilstand enten aflives på stedet (nødslagtning eller destruktion) eller transporteres på et velstrøet leje til slagtning på et slagteri indenfor en radius af ca. 30 km adskilt fra andre dyr ledsaget af slagteattest. I sidstnævnte tilfælde skal dyret sendes videre snarest muligt og senest indenfor 1 time. Dyr, der ledsages af slagteattest, må kun læsses af, når embedsdyrlægen er til stede og skal slagtes samme dag. Hvis ikke dyrene slagtes straks efter aflæsning på slagteriet, skal de opstaldes isoleret fra andre dyr. Ved vurdering af dyrets tilstand skal enhver tvivl komme dyret til gode.

Motivation: Det er ubehageligt og smertefuldt for et dyr at have et spændt og ømt yver, der ikke kan blive malket. Dyret vil herudover være uroligt under den påtænkte forsendelse og dermed være særligt udsat for at blive påført skader af andre dyr.

3. Slagteattester

På slagteattester skal der udbedes et retursvar, således at det sikres, at veterinærafdelingens embedsdyrlæge får en tilbagemelding fra embedsdyrlægen i slagteriets veterinærkontrol. Der vil snarest blive indsat en særskilt rubrik til afkrydsning på slagteattest-formularen. Formålet med tilbagemeldingen er at kunne evaluere, hvor meget transporten har forringet dyrets tilstand, hvilket fordrer en god og grundig klinisk beskrivelse af dyrets tilstand både før og efter transporten samt bemærkninger fra kødkontrollen (*post mortem*). Hvis ikke der returneres et svar, tager embedsdyrlægen telefonisk kontakt til slagteriets veterinærkontrol.

Med venlig hilsen

Søren Kent Pedersen